Lietas Nr.1A33013917
Lietvedības Nr.1-0139-17/21
ECLI:LV:RIRT:2017:1107.1A33013917.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Siguldā, 2017.gada 7.novembrī

Rīgas rajona tiesa
tiesnese V.Grebežniece
rakstveida procesā izskatīja sūdzības iesniedzēja /pers. A/ sūdzības pieteikumu par Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 7.jūnija lēmumu Nr.1-17/12.

Aprakstošā daļa

2017.gada 3.jūlijā tiesā saņemts /pers. A/ sūdzības pieteikumu par Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 7.jūnija lēmumu Nr.1-17/12, ar kuru atstāts negrozīts 2017.gada 12.aprīļa Maksātnespējas administrācijas Pirmā uzraudzības departamenta lēmums Nr.3-12/27.

Iesniedzēja norāda, ka Maksātnespējas administrācijas Pirmās uzraudzības departaments 2017.gada 12.aprīlī pieņēma lēmumu Nr.3-12/27, saskaņā ar kuru Maksātnespējas administrācija ir atzinusi, ka sūdzības iesniedzēja izdarījusi administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{36} pantā, un man ir uzlikts naudas sods 275.00 EUR apmērā.

Maksātnespējas administrācijas direktore Inese Šteina 2017.gada 07.jūnijā pieņēma lēmumu Nr.1-17/12, saskaņā ar kuru nolēma Maksātnespējas administrācijas Pirmā uzraudzības departamenta 2017.gada 12.aprīļa lēmumu Nr.3-12/27 atstāt negrozītu un /pers. A/ sūdzību noraidīt.

Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 07.jūnija lēmumu lietā Nr.1-17/12 uzskata par prettiesisku un nepamatotu, tādēļ to pārsūdz pilnā apjomā.

„Kā ir norādīts judikatūrā, tad administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas nodarījumā. Proti, jākonstatē Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzēto objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums - administratīvā pārkāpuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse (Augstākās tiesas Senāta 2006.gada 22.decembra spriedums lietā SKA-571/2006 8.punkts)."

Līdz ar to viena no pazīmēm, kas ir jākonstatē šajā administratīvajā lietā, vai persona, kura tiek saukta pie administratīvās atbildības, ir atbilstošais subjekts.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{36}pantā noteikts, ka par maksātnespējas procesa vai tiesiskās aizsardzības procesa noteikumu pārkāpšanu, ja to izdarījusi maksātnespējas procesā vai tiesiskās aizsardzības procesā iesaistītā persona - uzliek naudas sodu fiziskajām personām vai valdes loceklim no divsimt astoņdesmit līdz septiņsimt euro, atņemot valdes loceklim tiesības ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās vai bez tā.

Konstatējams, ka tiesību normā nav noteikts tiešā veidā personu loks (persona), kura saucama pie administratīvās atbildības.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 2.februāra spriedumā Nr.SKA-40/2007 ir noteikts, ka „ja tiesību norma tiešā tekstā nenosaka pie atbildības saucamo personu, tiesību normu piemērotājam pašam ir jānoskaidro pie administratīvās atbildības saucamā persona."

Maksātnespējas administrācija 2017.gada 11.maijā ir pieņēmusi lēmumu Nr.3- 12/35, saskaņā ar kuru ir atteikts uzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību pret valsts amatpersonu - Maksātnespējas administrācijas darbinieku, norādot, ka – „vērtējot LAPK normas sistēmiski, secināms, ka gadījumos, kad likumdevējs tiesību normā ir vēlējies paredzēt administratīvo atbildību konkrētu vai jebkuru amatu pildošām amatpersonām, tas tieši ir norādīts tiesību normā sankcijā (skat., piemēram, LAPK 98.^{2}, 100., 109., 144. un 201.^{35}pantu)", norādot atsauci uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 4.aprīla spriedums Nr.SKA-110/2008 lietā nr. 137092606.

Tā piemēram, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 98.^{2} pantā noteikts, ka: „Par gāzes vadu (izņemot maģistrālos) un to iekārtu bojāšanu darbu veikšanas laikā - uzliek naudas sodu personām līdz septiņdesmit euro un amatpersonām - līdz simt četrdesmit euro". Tas pats par precīzu subjektu noteikšanu tiesību normā minēts arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.^{35}pantā – „Par uzrakstu, izkārtņu, afišu, plakātu, paziņojumu vai citu ziņojumu nesniegšanu valsts valodā, ja normatīvais akts paredz šo informāciju sniegt valsts valodā, - izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu personām līdz septiņdesmit euro, bet amatpersonām - naudas sodu no trīsdesmit pieciem līdz simt četrdesmit euro ".

Maksātnespējas administrācija 2016.gada 15.janvārī ir sagatavojusi un iesniegusi Valsts ieņēmumu dienestam dokumentu „Valsts amatpersonas, kurām jāaizpilda deklarācija". Minētajā dokumentā ar kārtas numuru 65 ir ieraksts - /pers. A/, personas kods: /pers. kods/, stājusies amatā (valsts amatpersona) 2016.gada 1.janvāri.

Līdz ar to konstatējams, ka Maksātnespējas administrācija viņu ir iekļāvusi valsts amatpersonu sarakstā. Maksātnespējas administrācija ļoti labi apzinās, ka valsts amatpersonai administratīvo atbildību drīkst piemērot tikai tad, kad tiesību normas sankcijā ir tieši paredzēts speciālais subjekts — amatpersona; Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{36}panta sankcijā nav paredzēta administratīvā atbildība speciālajam subjektam - amatpersonai; Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{36}panta sankcijā ir noteikti divi speciālie subjekti - fiziskā persona un valdes loceklis. Ievērojot visu iepriekš minēto konstatējams, ka šajā lietā nav administratīvā pārkāpuma sastāva, jo nav vienas no četrām obligātajām administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmēm - administratīvā pārkāpuma subjekta, tādēļ Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 07.jūnija lēmums lietā nr. 1-17/12 ir prettiesisks.

Pamatojoties uz minēto un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 279., 280., 281., 288.panta pirmo un otro daļu un 289.pantu, sūdzības iesniedzēja pieteikumā tiesai lūgusi atcelt Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 07.jūnija lēmumu lietā Nr.1-17/12 „Par pārsūdzēto Maksātnespējas administrācijas Pirmā uzraudzības departamenta 2017.gada 12.aprīļa lēmumu Nr.3-12/27" un lietvedību izbeigt.

2017.gada 1.augustā tiesā saņemts Maksātnespējas administrācijas paskaidrojums, kur norādīts, ka Maksātnespējas administrācijā 2017.gada 10.jūlijā saņemta Rīgas rajona tiesas vēstule Nr.1A33013917 (Maksātnespējas administrācijas lietvedībā reģistrēta ar Nr.1-68/44), kurai pievienots 2017.gada 6.jūlija lēmuma par tiesvedības ierosināšanu saistībā ar /pers. A/ sūdzību (turpmāk - sūdzība) par Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 7.jūnija lēmumu Nr.1-17/12 noraksts. Maksātnespējas administrācija uztur 2017.gada 7.jūnija lēmumā Nr.1-17/12 (turpmāk - lēmums) ietverto

motivāciju un papildus tajā norādītajiem apsvērumiem sniedz šādus paskaidrojumus.

Attiecībā uz /pers. A/ argumentiem par administratīvā pārkāpuma subjekta neesamību, tajā skaitā izdarīto secinājumu, ka maksātnespējas procesa administratoru kā valsts amatpersonu, pieļaujams saukt pie administratīvās atbildības tikai tajos gadījumos, ja tiesību normas sankcijā ir paredzēts speciālais subjekts - valsts amatpersona, vērš uzmanību turpmāk minētajam. Sankcijās, kurās norādīts speciālais atbildības subjekts - valsts amatpersona, likumdevējs ir precizējis atbildības subjektu atkarībā pārkāpuma būtības un nepieciešamības diferencēt amatpersonai paredzēto sankcijas apmēru iepretim vispārējam atbildības subjektam - fiziskajai personai. Tajā pašā laikā minētais fakts nenozīmē, ka personas, kurām piešķirts valsts amatpersonas statuss, nevar tikt sauktas pie administratīvās atbildības kā vispārējais subjekts par pārkāpumiem, kuros atbildība paredzēta fiziskajai personai vai gadījumos, ja atbildības subjekts normas sankcijā vispār nav norādīts. Pretējā gadījumā rastos absurda situācija, kurā valsts amatpersona baudītu administratīvās atbildības imunitāti attiecībā uz visiem LAPK paredzētajiem pārkāpumiem, kuru sankcijās nav paredzēts speciālais atbildības subjekts - valsts amatpersona. Vadoties no šādas interpretācijas, valsts amatpersona nevarētu tikt saukta pie administratīvās atbildības, piemēram, par valsts amatpersonas deklarācijas neiesniegšanu, jo LAPK 166.[27] panta sankcijā speciālais subjekts - valsts amatpersona nav norādīta. Līdzīgi argumenti attiecībā uz iespēju saukt pie administratīvās atbildības maksātnespējas procesa administratoru ir iepriekš apskatīti tiesu praksē *(skat. piem., Rīgas rajona tiesas 2016.gada 9.decembra spriedumā lietā Nr.133086716 5.lpp.).*

/pers. A/, pamatojot argumentus par administratīvā pārkāpuma subjekta neesamību, nepamatoti atsaukusies uz Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 11.maija lēmumu Nr.3-12/35 „Par atteikšanos uzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību", kas pieņemts uz /pers. A/ 2017.gada 3.maija sūdzībā par Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 12.aprīļa lēmumu Nr.3-12/27 ietvertā lūguma pamata.

Konkrētajā gadījumā netika konstatēts administratīvā pārkāpuma sastāvs, nevis tādēļ, ka Maksātnespējas administrācija būtu uzskatījusi par nepieļaujamu saukt pie administratīvās atbildības speciālo subjektu - valsts amatpersonu, bet tādēļ, ka /pers. A/ norādītā Maksātnespējas administrācijas amatpersonu rīcība pēc būtības nevar tikt uzskatīta par maksātnespējas procesa noteikumu pārkāpumu. Gadījumā, ja /pers. A/ minēto lēmumu uzskatīja par nepamatotu, /pers. A/ bija iespēja to pārsūdzēt saskaņā ar LAPK 238.[1] panta trešo daļu, tomēr /pers. A/ minētās tiesības nav īstenojusi.

Attiecībā uz /pers. A/ izdarītā pārkāpuma būtību vērš uzmanību, ka /pers. A/ vēl joprojām Maksātnespējas administrācijā nav iesniegusi nevienu administratora darbības pārskatu /pers. E/ maksātnespējas procesā. Līdz ar to viņas bezdarbība izpaužas ne vien kā atkāpe no administratora darbības pārskatu iesniegšanai paredzētā termiņa, kas pati par sevi var veidot patstāvīgu administratīvā pārkāpuma sastāvu, bet kā absolūta izvairīšanās no pienākuma izpildes, esot informētai par informācijas sniegšanas pienākuma izpildes nozīmi. Maksātnespējas administrācijai norāda uz to, ka nav pamata /pers. A/ izdarīto pārkāpumu saistīt ar viņas 2017.gada 3.maija sūdzībā par Maksātnespējas administrācijas Pirmā uzraudzības departamenta 2017.gada 12.aprīļa lēmumu Nr.3-12/27 norādītajiem apstākļiem vai šķēršļiem, kas /pers. A/ liedza izpildīt administratora darbības pārskatu sniegšanas pienākumu. Nezinot pārkāpuma izdarīšanas iemeslus un redzot, ka /pers. A/ attieksme pret administratoram paredzēto pienākumu minimumu lietas izskatīšanas laikā nav mainījusies, Maksātnespējas administrācija saskata risku līdzīgu pārkāpumu izdarīšanai nākotnē, kas tādējādi vēl jo vairāk pamato uzliktā soda piemērotību administratīvā soda mērķa sasniegšanai. Pamatojoties uz norādītajiem apsvērumiem un lēmumā sniegto motivāciju, Maksātnespējas administrācija neatzīst sūdzību un lūdz to noraidīt.

Motīvu daļa

Iepazīstoties ar /pers. A/ sūdzību un, pārbaudot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, tiesa uzskata, ka sūdzība noraidāma, bet pārsūdzētais lēmums atstājams negrozīts.

LAPK 289.[13]panta trešā daļa nosaka, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Izvērtējot sūdzībā norādītos apstākļus, iestādes pieņemtajā lēmumā norādīto motivāciju un administratīvā pārkāpuma lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka iestāde atbilstoši LAPK normām ir vispusīgi, pilnīgi un objektīvi novērtējusi visus lietas apstākļus, to kopumā un savstarpējā saistībā, konstatējot administratīvā pārkāpuma esamību, pieņēmusi tiesisku un pamatotu lēmumu.

No sūdzības izriet, ka sūdzības iesniedzēja uzskata, ka maksātnespējas procesa administrators nav LAPK 166.[36]pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma subjekts.

LAPK 289.[6]pantā noteikts, ka tiesai, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jāizlemj, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, kāds administratīvais sods piemērojams personai [..].

Administratīvā lietvedība pret /pers. A/ uzsākta par LAPK 166.[36]pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, t.i., par maksātnespējas procesa vai tiesiskās aizsardzības procesa noteikumu pārkāpšanu, ja to izdarījusi maksātnespējas procesā vai tiesiskās aizsardzības procesā iesaistītā persona. Par šādu pārkāpumu paredzēta sankcija – naudas sods no septiņdesmit līdz septiņsimt *euro*, atņemot valdes loceklim vai parādnieka pārstāvim, tiesības ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās vai bez tā.

Tiesas ieskatā absurds un nav pamatots administratores apgalvojums, ka viņa nav uzskatāma par maksātnespējas procesā iesaistīto personu LAPK normu izpratnē.

2014.gada 17.decembrī pieņemtā likuma „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" *(spēkā no 2015.gada 1.janvāra)* anotācijā likumdevējs ir skaidri norādījis uz gribu stiprināt maksātnespējas procesa administratoru uzraudzību, uzskatot par nepieciešamu precizēt LAPK 166.[36]panta sankciju, lai nerastos šaubas par minētās normas piemērošanu attiecībā arī uz administratoriem. Analoģisku gribu likumdevējs paudis arī 2016.gada 27.oktobra anotācijā pie likumprojekta „Grozījumi Krimināllikumā" 215.panta otrās daļas *(spēkā no 2018.gada 1.janvāra),* kas paredz atbildību maksātnespējas procesa administratoram. Tajā arī paskaidrots, ka ar LAPK 166.[36]pantu pārklājas tādi Krimināllikuma 215.panta otrajā daļā nosauktie noziedzīgie nodarījumi kā informācijas nesniegšana tiesai, kreditoru sapulcei vai citām likumā paredzētajām institūcijām vai personām, ko izdarījis administrators maksātnespējas procesā. Tādējādi, likumdevējs ir nepārprotami prezumējis, ka LAPK 166.[36]pants paredz tajā skaitā arī maksātnespējas procesa administratora atbildību.

Analizējot norādīto tiesai nerodas šaubas par to, ka maksātnespējas procesa administratore ir LAPK 166.[36]pantā norādītā pārkāpuma subjekts un pamatoti saukta pie administratīvās atbildības.

Tiesai nav pamata apšaubīt administratīvā pārkāpuma protokolā norādītās ziņas par konstatētajiem pārkāpumiem maksātnespējas procesa administratora /pers. A/ darbībā, kā arī to, ka viņa kā sertificēta administratore nevarēja nezināt savus profesionālos un normatīvajos dokumentos noteiktos pienākumus, jo tas administratīvās lietvedības gaitā nav atspēkotas. Līdz ar to, atbilstoši LAPK 243.panta trešās daļas 4., 5.punktam un ceturtajai daļai, LAPK 166.[36]pantā norādītā administratīvā pārkāpuma esamība ir pierādīta.

Tiesa uzskata, ka atbilstoši LAPK 32.panta pirmās daļas nosacījumiem, /pers. A/ uzliktais sods uzskatāms par samērīgu un atbilstošu izdarītā administratīvā pārkāpuma raksturam un smagumam.

Tiesa nekonstatē apstākļus /pers. A/ piemērotā administratīvā soda atcelšanai, kā to lūgusi sūdzības iesniedzēja.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 7.jūnija lēmumu Nr.1-17/12 ir tiesisks un tā atcelšanai nesaskata pamatu.

Rezolutīvā daļa

Vadoties no LAPK APK 289.[12]panta otrās daļas 1.punkta, 289.[18] panta pirmās daļas, 289.[13]panta, 289.[18]panta pirmās daļas, tiesa

n o s p r i e d a :

noraidīt /pers. A/ sūdzības pieteikumu par Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 7.jūnija lēmumu Nr.1-17/12, ar kuru atstāts negrozīts 2017.gada 12.aprīļa Maksātnespējas administrācijas Pirmā uzraudzības departamenta lēmums Nr.3-12/27.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijā 10 darba dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Spriedums sastādīts un ir pieejams – 2017.gada 7.novembrī.

Tiesnese: /V.Grebežniece/